

європейських економічних, культурних, інформаційних, освітніх і наукових просторів. Інноваційна політика у сфері військової освіти, як зазначено у статті, є ефективним інструментом удосконалення системи підготовки військових фахівців, підвищення її результативності та важливим чинником її поступового інноваційного розвитку. Вона має сприяти розкриттю інтелектуального та інноваційного потенціалу військової освіти і забезпеченню активної інноваційної діяльності учасників військово-освітнього процесу. Подальші дослідження цієї проблеми будуть зосереджені на аналізі ролі військових викладачів в інноваційних змінах та розробці методики використання кваліметричного підходу для оцінки інноваційної діяльності ВНЗ та впровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 01.04.2025).
2. Приходько Ю. Актуальні проблеми трансформації стану та якості системи вищої військової освіти. Військова освіта. 2022. № 1 (45). С. 179–196.
3. Саух П. Ю. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 443 с.
4. Валеєв Р. Г. Конструювання віртуального освітнього середовища при підготовці майбутніх поліцейських у ВНЗ. Всеукраїнська наук.-практ. конф. «Національна поліція Донеччини: проблеми становлення та стратегія розвитку–2016»: зб. тез доповідей. Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ». С. 157–159.
5. Валеєв Р. Г. Впровадження технологій доповненої реальності (augmented reality) для виконання завдань блокпостів: постановка проблеми. Актуальні питання правового забезпечення сектору безпеки та оборони у сучасних умовах: зб. тез доповідей II Всеукр. наук.-практ. конф. Харків: Друкарня Нац. академії Національної гвардії України, 2024. С. 25–29.
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України: Указ Президента України від 14.03.2016 р. № 92/2016. URL: www.president.gov.ua/documents/922016-19832. (дата звернення: 01.04.2025).

Анжела ГЕЛЬБАК,
завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
факультету № 1 Донецького державного університету
внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент

ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасний етап розвитку української держави позначений збройною агресією, що має системний вплив на всі сфери суспільного життя, включаючи сферу безпеки. Поліція, як один із ключових суб'єктів забезпечення правопорядку, опинилась в умовах багатовекторних викликів: охорона громадського порядку, боротьба зі злочинністю, захист критичної інфраструктури, допомога населенню в евакуації, участь у стабілізаційних операціях. Такі умови вимагають якісної трансформації системи підготовки правоохоронців, що власне і визначило мету даного дослідження – вивчення трансформацій професійно-психологічної підготовки поліцейських в умовах воєнного стану.

Українські вчені зробили вагомий внесок у розробку досліджуваної проблематики [1-4]. Зокрема, С. Назар та І. Бондар наголошують на необхідності створення гнучких і адаптивних освітніх програм, які можна пристосовувати до швидкозмінних умов воєнного часу. Вивченню психологічного впливу воєнного часу на здобувачів освіти та викладачів присвячені наукові розвідки І. Белікова та Л. Батченко. Аспекти адаптації освітніх програм до викликів воєнного часу в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання розглядали М. Коваль, О. Пазен.

Заклади вищої освіти у воєнний час стикаються з низкою викликів, які ставлять під загрозу їхню основну діяльність. Однією з найактуальніших проблем є гарантування безпекової складової. Адаптація освітніх програм в закладі зі специфічними умовами у воєнний час – це комплексний процес, який вимагає врахування особливих потреб здобувачів освіти й викладачів, пошуку інноваційних рішень для практичних занять і надання всебічної психологічної підтримки [3].

В умовах воєнного стану значна частина поліцейських стикається з екстремальними ситуаціями, що можуть призводити до тяжких психологічних

наслідків, зокрема – посттравматичних стресових розладів (ПТСР). З метою підтримки психічного здоров'я працівників поліції необхідно ініціювати створення цілісних програм професійної реабілітації, що включають: систему раннього виявлення психологічних порушень; індивідуальні плани психологічної підтримки; групову терапію та консультації з психотерапевтами; реабілітаційні заходи після участі в бойових діях або кризових операціях; освітні модулі для керівного складу щодо виявлення ознак ПТСР у підлеглих [4].

Такі програми мають базуватись на кращих практиках НАТО та враховувати досвід цивільного медико-психологічного супроводу. Їх інтеграція в структуру поліцейської освіти і служби дозволить не лише зберегти професійний потенціал, а й посилити моральну стійкість особового складу.

Один із ключових викликів у підготовці поліцейських під час воєнного стану полягає в забезпеченні безперервності та адаптивності навчання. Багато співробітників поліції залучені до оперативних завдань, проходять службу в зонах підвищеної небезпеки або змушені часто змінювати місце дислокації. У таких умовах традиційні форми освіти втрачають ефективність, тому необхідно впроваджувати гнучкі освітні моделі, що дозволяють індивідуалізувати та оптимізувати навчальний процес [1; 2].

Одним із таких рішень є впровадження модульно-рейтингової системи, яка надає можливість самостійно формувати траєкторію навчання відповідно до професійних потреб, службового досвіду та особистих обставин. Кожен навчальний модуль є завершеним блоком з конкретними результатами навчання, що дозволяє ефективно поєднувати роботу та навчання, виконання службових обов'язків із професійним зростанням. Рейтингове оцінювання, у свою чергу, сприяє прозорості результатів та формує мотиваційне середовище.

Також доцільним є запровадження блокового формату навчання, що передбачає проведення періодичних інтенсивів (навчальних сесій з високою концентрацією змісту за короткий термін). Інтеграція дистанційного формату навчання (відеолекції, вебінари, симуляційні системи) доповнює гнучкість системи, роблячи освіту доступною незалежно від географічного

місцезнаходження поліцейського. У підсумку, гнучка освітня модель сприяє не лише безперервному розвитку фахівців, але й підвищує адаптивність усієї системи поліцейської освіти в умовах нестабільності та воєнних викликів.

Однією з найважливіших умов успішної адаптації поліцейської освіти до сучасних викликів є налагодження ефективної партнерської взаємодії з іншими національними й міжнародними структурами безпеки. Такий підхід не лише розширює спектр практичних навичок у майбутніх правоохоронців, а й дозволяє гармонізувати стандарти підготовки відповідно до актуальних вимог безпекового середовища [1; 2].

Важливим напрямом є розширення міжнародного співробітництва з поліцейськими академіями країн-членів НАТО та ЄС, що дозволяє імплементувати в українські програми кращі практики професійної підготовки у сфері тактики, антикризового управління, захисту прав людини, психологічної підтримки та цифрової безпеки. Участь українських курсантів, викладачів та інструкторів у програмах обміну, навчальних візитах, конференціях та спільних дослідницьких проєктах сприяє інтернаціоналізації освітнього простору та розвитку інституційної спроможності поліцейських ЗВО.

Водночас надзвичайно актуальним є налагодження міжвідомчої співпраці всередині країни. Зокрема, організація спільних тренінгів, навчань та оперативно-тактичних занять із представниками Збройних Сил України, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Національної гвардії, Служби безпеки України дозволяє: скоординувати дії у кризових ситуаціях; відпрацювати алгоритми реагування під час обстрілів, евакуації населення, охорони стратегічних об'єктів; забезпечити міжвідомчу уніфікацію протоколів поведінки в умовах воєнного стану. Такі заходи сприяють формуванню у здобувачів освіти практичних навичок командної взаємодії, стратегічного мислення та оперативної мобільності — якостей, критично необхідних для ефективного виконання завдань в умовах сучасної війни.

Таким чином, воєнний стан став не лише викликом, а й стимулом до системної модернізації правоохоронної освіти в Україні. Спостерігаються

інтенсивні трансформації професійної підготовки поліцейських, включаючи вдосконалення методології викладання, змісту навчальних дисциплін та психологічної підготовки. Глибока адаптація освітніх програм з урахуванням сучасних загроз забезпечить формування компетентних, відповідальних і готових до нестандартних ситуацій поліцейських. Це є запорукою не лише ефективної роботи правоохоронних органів, а й зміцнення довіри громадян до держави.

Список використаних джерел

1. Батченко Л. Розвиток соціальної відповідальності закладів вищої освіти України на тлі структурно-інноваційних змін в умовах військового конфлікту. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-103>
2. Бондар І. Тенденції розвитку дистанційного та онлайн-навчання в Україні в умовах пандемії COVID-19 та воєнних дій (на прикладі КНУКіМ). *Питання культурології*. 2024. № 43. С. 78–91. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.43.2024.303034>
3. Коваль М.С., Пазен О.Ю. Адаптація освітніх програм до викликів воєнного часу в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Перспективи та інновації науки»* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). № 10(44). 2024. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10\(44\)-230-242](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10(44)-230-242)
4. Назар С., Матласевич О. Стратегії розвитку психологічної ресурсності здобувачів вищої освіти як засіб підвищення психічного здоров'я в академічному середовищі. *Universum*. 2024. № 7. С. 264–268. URL: <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/904>

Андрій ГЛАЗКОВ,

аспірант Донецького державного університету внутрішніх справ

ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА КОНТОРОЛЮ ЗА БЕЗПЕКОЮ НА ТРАНСПОРТІ, ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

Безпека функціонування транспорту є одним із найважливіших компонентів національної безпеки. Актуальність досліджуваної теми також полягає в тому, що в українському суспільстві йдуть процеси щодо уніфікації